

ОЦІНКА ВПЛИВУ РИЗИКІВ ЛІКВІДНОСТІ НА ФІНАНСОВУ ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНИХ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

М'ячин Валентин Георгійович

*доктор економічних наук,
професор кафедри соціально-економічних дисциплін,
Дніпровський державний університет внутрішніх справ*

Митрофанов Владислав Юрійович

*аспірант,
Український державний університет науки і технологій*

У загальному випадку підприємство трансформує свої оборотні активи в грошові кошти, які потім використовуються для виконання фінансових зобов'язань. Отже, рівень ліквідності та платоспроможності компанії можна визначити шляхом порівняння цих складових балансу. Коефіцієнт поточної ліквідності виконує саме цю функцію, оскільки належить до групи показників, що характеризують платоспроможність та ліквідність підприємства [1].

Фармацевтична галузь є однією з найбільш динамічних і наукоємних сфер економіки, що активно використовує інноваційні технології. Вона відзначається високими вимогами до якості продукції, регуляторними обмеженнями та необхідністю значних інвестицій у дослідження і розробки. Для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності підприємства галузі повинні підтримувати високий рівень фінансової платоспроможності, одним із ключових показників якої є коефіцієнт поточної ліквідності (CR).

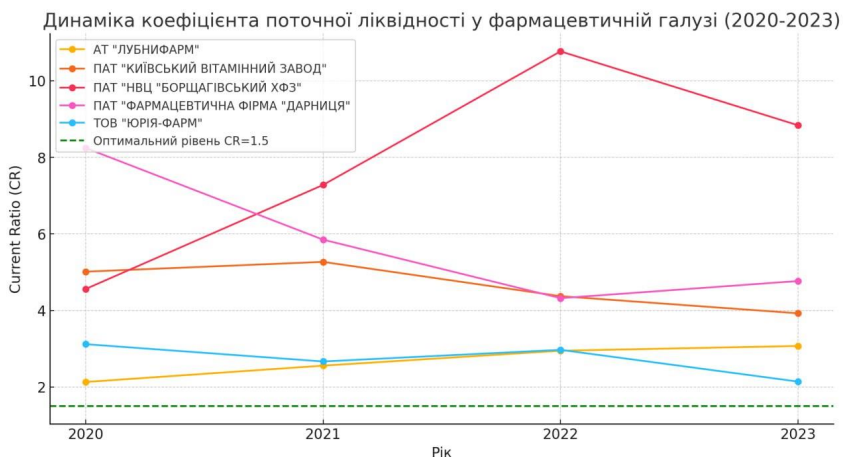
Коефіцієнт поточної ліквідності (*Current Ratio, CR*) розраховується за такою формулою

$$CR = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$$

Чисельник, тобто Оборотні активи, береться з Форми №1 «Баланс» (рядок 1195). Знаменник, а саме Поточні зобов'язання, береться з Форми №1 «Баланс», (рядок 1695).

Цей коефіцієнт показує, наскільки підприємство здатне покрити свої короткострокові зобов'язання за рахунок оборотних активів. Значення більше 1,0 означає, що компанія має достатньо ліквідних активів для розрахунків. Оптимальним вважається значення вище 1,5, оскільки воно свідчить про достатній рівень ліквідності. Значення нижче цього рівня може свідчити про ризик фінансової нестабільності.

Динаміку розрахованого нами коефіцієнта поточної ліквідності за період 2020–2023 рр. представлено на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка розрахованого коефіцієнта поточної ліквідності за період 2020-2023 рр.

Проведений нами аналіз охоплює п'ять провідних фармацевтичних підприємств, для яких було розраховано коефіцієнт ліквідності глибиною 4 роки (2020–2023 роки) (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка коефіцієнту ліквідності для п'яти вітчизняних фармацевтичних підприємств (2020–2024 рр.)

Підприємство	2020	2021	2022	2023	Δ 2021–2020	Δ 2022–2021	Δ 2023–2022	Загальна зміна
АТ «ЛУБНИФАРМ»	2,131	2,558	2,948	3,072	+0,427	+0,390	+0,124	+0,941
ПАТ «КІЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД»	5,014	5,269	4,373	3,926	+0,255	-0,896	-0,447	-1,088
ПАТ «НВЦ «БОРЩАГІВСЬКИЙ ХФЗ»	4,560	7,279	10,769	8,839	+2,719	+3,490	-1,930	+4,279
ПАТ «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА «ДАРНИЦЯ»	8,245	5,850	4,321	4,769	-2,395	-1,529	+0,448	-3,476
ТОВ «ЮРІЯ-ФАРМ»	3,119	2,667	2,971	2,142	-0,452	+0,304	-0,829	-0,977

Аналіз поточної ліквідності досліджуваних підприємств дозволяє зробити наступні висновки.

АТ «ЛУБНИФАРМ» демонструє поступове покращення ліквідності з 2,131 у 2020 році до 3,072 у 2023 році. Позитивна динаміка свідчить про зміцнення фінансової стабільності підприємства.

ПАТ «КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД» спостерігає поступове зниження ліквідності. Якщо у 2020 році коефіцієнт становив 5,014, то у 2023 році він зменшився до 3,926. Втрата 1,088 пунктів за чотири роки може свідчити про збільшення короткострокових зобов'язань або зменшення оборотних активів.

ПАТ «НВЦ «БОРЩАГІВСЬКИЙ ХФЗ» демонструє найкращу динаміку серед аналізованих підприємств. Його ліквідність зросла з 4,56 у 2020 році до 10,769 у 2022 році, після чого у 2023 році знизилася до 8,839. Незважаючи на падіння у 2023 році, загальний приріст за чотири роки склав +4,279, що свідчить про значне покращення фінансового стану.

ПАТ «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА «ДАРНИЦЯ» демонструє протилежну тенденцію – значне зниження ліквідності з 8,245 у 2020 році до 4,321 у 2022 році. Незначне зростання у 2023 році (до 4,769) може свідчити про початок стабілізації фінансової ситуації. Загальна негативна динаміка (-3,476) потребує детальнішого аналізу причин падіння.

ТОВ «ЮРІЯ-ФАРМ» демонструє нестабільну динаміку. Після зниження ліквідності у 2021 році (2,667) та зростання у 2022 році (2,971), у 2023 році коефіцієнт знову впав до 2,142. Загальна зміна становить -0,977, що може свідчити про фінансові ризики для підприємства.

Проведений нами аналіз показав, що підприємства фармацевтичної галузі мають різну динаміку ліквідності. Найкращі результати демонструє ПАТ «НВЦ «БОРЩАГІВСЬКИЙ ХФЗ», який за чотири роки зміг суттєво покращити свою ліквідність (+4,279). Також позитивну динаміку показує АТ «ЛУБНИФАРМ» (+0,941). Водночас, ПАТ «ФАРМАЦЕВТИЧНА ФІРМА «ДАРНИЦЯ» (-3,476) та ПАТ «КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД» (-1,088) демонструють суттєве зниження показників ліквідності, що може свідчити про зростання фінансових ризиків.

Загалом, вітчизняна фармацевтична галузь залишається відносно фінансово стабільною, однак окремі підприємства потребують уваги до показників ліквідності, особливо в умовах економічної невизначеності.

Список використаних джерел:

1. Myachin V., Yudina O., & Myroshnychenko O. (2021). Fuzzy-logical expert system for assessing the financial security of enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*, no. 7(4), pp. 123–135. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-4-123-135>